

Κωνσταντινούπολη 551 χρόνια μετά

Σ

ΑΡΑΝΤΑ φωτογραφίες της Χριστίνας Δράκου από την Κωνσταντινούπολη, τα σκάνια και τα τζαζαί της, τις σκληρές και τα τζαμαϊά της, θα παρουσιαστούν σε έκθεση που θα εγκαινιάσει την Παρασκευή 25 Ιουνίου στις 8.30 μ.μ.

στη Φωτοδό στην παλιά Λευκωσία, η παλιέρα και ιστορικός κριτικός Νάσα Παπαίου. Η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 15 Ιουλίου.

«Πώς ξεκίνησε αυτή η δουλειά; Πηγαίνοντας πίσω στην εφηβεία, στο σχολείο όταν κάναμε μάθημα για το Βυζάντιο, ήταν για μένα φοβερό το συναίσθημα ότι υπάρχει αυτή η πόλη αλλά μου απαγορευόταν να την επισκεφτώ. Περνούσαν τα χρόνια και είχα πάντα τον πόθο να πάω στην Κωνσταντινούπολη. Δεν ήταν για μένα ένα ταξίδι όπως όλα τα άλλα που έκανα για να γνωρίσω μια άλλη κουλτούρα και να βιώσω πως ζουν άλλοι άνθρωποι, εκείνο που μετράει για μένα στην Κωνσταντινούπολη ήταν η επιστροφή στο 1453. Αυτό το συναίσθημα έγινε πιο έντονο μέσα από τα βιβλία του Μισέλ Ντεγκρέ που είχα διαβάσει για τον Ισλαμισμό, τη Θεοδώρα, πως κτίστηκε η Αγία Σοφία, ο Ιππόδρομος, τα Λουτρά, το Υδραγωγείο, όλα αυτά τα εξόχιστα έργα. Έτσι η ανάγκη να επιστρέψω στην Πόλη είχε καταλήξει πόθος και πάθος μαζί.

Τον Ιανουάριο έτυχε να είμαι προσκεκλημένη σ' ένα Πανεευρωπαϊκό Συνέδριο για επαγγελματικούς λόγους στην Κωνσταντινούπολη, έτσι άνοιξε η πόρτα και το όνειρό μου έγινε πραγματικότητα. Παράλληλα οι διοργανωτές του Συνεδρίου γνωρίζοντας τη φωτογραφική μου δουλειά, μου ζήτησαν να εκθέσω έργα μου στην Κωνσταντινούπολη από κοινού μ' ένα Τουρκό φωτογράφο, τον Ταμίρ Χαρταβιόγλου. Οι διοργανωτές έστησαν με πολύ ωραία έκθεση, με φροντίδα και μεράκι.

«Τι φωτογραφίες είδαξες; Από το τελευταίο μου βιβλίο «Κινητό ηλών» και κάποιες άλλες από το Παρίσι που είχα παρουσιάσει πέρσι στην Κύπρο.

«Έχεις φωτογραφίες από όλο τον κόσμο αφού ταξίδευσες. Από την Κύπρο είδαξες δουλειά; Πολύ λίγες από την Κύπρο, ήταν ένας περίπατος στον κόσμο. Είναι τέτοια η καθημερινή μου τρέψη στην Κύπρο λόγω της δουλειάς

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ
ΣΟΛΩΜΩΝΙΔΟΥ
ΔΡΟΥΣΙΔΟΥ

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΔΡΑΚΟΥ**

*Έκθεση
φωτογραφίας
της Χριστίνας
Δράκου
στη Φωτοδό
στη Λευκωσία
από ένα
ταξίδι, στο
σταυροδρόμι
των πολιτισμών*

μου, που το μάτι μου δεν είναι ελεύθερο να βλέπει πάντα την εκάνα.

Η έκθεση στην Κωνσταντινούπολη πήγε πάρα πολύ καλά, όχι μόνο στο στάδιο και στον κόσμο που ήλθε στο εγκαίριο, αλλά και στην προβολή. Έδωσα συνεντεύξεις σε εφημερίδες, σε τοπικά κανάλια. Με εντυπωσίασαν με τον τρόπο που με δέχτηκαν ως Ελληνίδα της Κύπρου.

«Πώς εξήρασε φωτογραφικά την Κωνσταντινούπολη; Στην αρχή είχα δυσθυμία και δυσκολία να στρέψω το φακό πάνω σε πρόσωπα, σε σκληρές δρόμους. Αυτό είναι που με ελκύει περισσότερο ως φωτογράφο. Το ανθρώπινο στοιχείο και το συναίσθημα κυριαρχούν στις φωτογραφίες μου. Όμως δεν ένιωθα ελεύθερη να πατήσω το φωτογραφικό κουμπί, είχα χάρσι κάθε ερωτησίο. Έτσι πήγαινα με τόσο πόθος και πόθο να πραγματοποιήσω ένα ανεκπλήρωτο όνειρο, βίωνα μεγάλη δυσθυμία. Αυτό το συναίσθημα με καθηλώνει. Όταν μπήκα στην Αγία Σοφία και είδα σε τι κακή κατάσταση είναι σήμερα, έγινα εξαλλή.

Δεν άντεχα να βλέπω απεσπασμένες τις αγιογραφίες με φυτικά μοτίβα που κάνουν στη τέχνη τους οι Μουσουλμάνοι. Ένας ναός που κτίστηκε τον 6ο μ.Χ. αιώνα, που σήμερα είναι ο τρίτος μεγαλύτερος στον κόσμο, αντί να είναι κόσμημα, βρισκείται σε αυτή την κακή κατάσταση.

Με απογοητεύσαν όμως όχι μόνο οι Τούρκοι αλλά και οι Έλληνες. Πήγα στο Πατριαρχείο, περίμενα να βρω κάποιους ιερωμένους, κάποιους ανθρώπους της Εκκλησίας, δεν βρήκα κανένα, μόνο ένα φύλακα. Με δυσκολεύισαμ' άνοιξε τα φώτα της εκκλησίας για να προσκυνήσω. Ήταν ένα παρεργό κλίμα παντού.

«Τελικά τι φωτογράφησες; Η δουλειά μου αυτή είναι η καταγραφή της σημερινής Κωνσταντινούπολης όπως έχει διαμορφωθεί και εξελιχτεί μέσα από τους αιώνες. Το πάντρεμα του Βυζαντινού πολιτισμού με την Οθωμανική Αυτοκρατορία και η διαπολιτισμική αλληλεπίδραση με την Τουρκία του σήμερα, η οποία αποτελεί σημείο αναφοράς. Δεν μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι η συγκεκριμένη σειρά φωτογραφιών φέρει τη συνήθη υπογραφή της Χριστίνας Δράκου. Όμως το οδοιπορικό αυτό είναι εξίσου σημαντικό για μένα γιατί υπήρξε έναυσμα και καταλύτης να βρω τη ψυχή μου στην Κωνσταντινούπολη. Εξήρα την Πόλη παρά την φωτογράφιση. Ήναβρήκα ένα κομμάτι του εαυτού μου. Είπα χωρίς να πάρω τίποτα.

«Ποια ήταν η ατμόσφαιρα; Πήγα σε μια δύσκολη περίοδο, δυο εβδομάδες μετά από τις επτά εκρήξεις. Ο κόσμος ήταν τρομοκρατημένος, φοβόντουσαν νέα τρομοκρατική επίθεση. Παρ' όλα αυτά εγώ επισκέφτηκα όλα αυτά τα καιρία σημεία της Πόλης. Δεν υπήρχαν τουρίστες, εκείνοι που οργανώνουν το Συνέδριο σκέφτονταν να το ακυρώσουν διότι πολλοί σκευδολογούν δεύτερες σκέψεις. Οι τιμές λόγω αυτών των γεγονότων ήταν πάρα πολύ χαμηλές. Τα ξενοδοχεία τους που είναι πολλές φορές εξίσου καλά με αυτά που έχουμε στην Κύπρο, ήταν σχεδόν δωρεάν.

«Έχεις δει το έργο «Πολιτική κουζίνα»; Ναι, λίγο πριν να πάω.

«Βρήκες εκκίνο το κλίμα; Δεν έχει πια κανένα φέμα εκκίνο το έργο. Οι μυρωδιές είναι μέρος της Πόλης, η κανίλα, τα μπαχαρικά που βράσκεις σε μεγάλες ποσότητες. Το σκληρό είναι ακριβώς όπως στην ταινία.

«Έλληνες της Πόλης βρήκες; Γνωρίσα Έλληνοαμερικανούς, όχι Ελληδοίτες. Υπάρχει μια τάση να επιστρέφει η δεύτερη γενιά Ελληνοαμερικανών στην Πόλη. Οι πλείστοι είναι καθηγητές στο Πανεπιστήμιο. Γνωρίσα Έξνοους που ζουν στην Κωνσταντινούπολη, είναι πολλοί που επέλεξαν να μείνουν εκεί παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Διότι δεν είναι εύκολη πόλη να ζεις. Υπάρχει μεγάλη αντίφαση, από τη μια οι πολύ ευποροί και εξευρωπαϊσμένοι, το 15% του πληθυσμού, και οι υπόλοιποι που είναι ανατολίτες, κόσμος πάρα πολύ φτωχός, αμόρφωτος, μερικές φορές χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα στο σπίτι. Φτωχεία που μοιάζει με αυτή που βρήκα στην Υψήνη.

«Ένωδες αυτή την ανασφάλεια; Ναι, είχε στιγμές που την ένιωθα έντονα και πιο πολύ τη δυσκολία να επικοινωνήσω σε μια γλώσσα που ο ήχος της μου ακουγόταν εντελώς ξένος.

«Βλέποντας μια γυναίκα να κρατά μια φωτογραφική μηχανή πως αντιδρούσες; Το ίδιο όπως στις άλλες μουσουλμανικές χώρες που έχω επισκεφτεί. Δεν τους είναι ευχάριστο. Μπορεί να σε ανησυχία να φωτογραφίζεις το παζαρί, μπορεί να σε ανησυχία να φωτογραφίζεις την Αγία Σοφία, αλλά να πιάς με την φωτογραφική μηχανή σε γιορτινές όμορφα ζουν πιο χαμηλά κοινωνικά στρώματα, είναι δυσκολία. Γι' αυτό σου είπα ότι είχα δυσκολία και άρνηση, διότι ένιωθα ότι κάποιος δεν μου επέτρεπε να κάνω αυτό που θέλω. Γύριζα με δυο φωτογραφικές μηχανές έχοντας ότι υπήρχαν εικόνες για να καταγράψουν άλλες σε μαυρόασπρο και άλλες σε έγχρωμο φόνο. Ακόμα πιο προκλητικό ήταν να κυκλοφορήσει μια γυναίκα με δυο μηχανές στον ώμο. Πήγα στο Πανεπιστήμιο, στα κτήρια με τους ναρκαλιδές, σε

χώρους όπου συχνάζουν μόνο άντρες, εκεί που χαρτεύουν το χάρτη της καλλιώς. Δεν κατάφερα όμως να τα φωτογραφίσω. Δεν ένιωθα ότι μου επέτρεπαν να κρατήσω μηχανές από εκείνους τους χώρους, μόνο μέσα στην ψυχή μου.

«Ο Βόσπορος; Καταπληκτικός. Είναι ένα όνειρο. Με μεγάλη σειρά σπλέγηκε ο συγκεκριμένος τόπος για να κτιστεί η Πόλη. Αν μπορούσα να την ανταλλάξω με μια άλλη πόλη που έχει την ίδια φυσική ομορφιά, θα έλεγα το Ρίο ντε Τζανέιρο.

«Πώς σε ανησυχίαζαν ως Ελληνίδα της Κύπρου; Τι ήθελαν να μάθουν; Ήταν η περίοδος πριν το δημοψήφισμα με τις συνομιλίες, μια ευαίσθητη εποχή και το μήνυμά μου ήταν από νέους ανθρώπους ήταν να τελειώνει αυτή η ιστορία με την Κύπρο, να ενωθεί το νησί, διότι είναι πρόβλημα για την Τουρκία σήμερα να έχει και το φορέο που λέγεται Κύπρος. Οι νέοι θεωρούν ότι η Κύπρος ανήκει στους κατοίκους της, ειδικά οι νεοκερμαλιστές είναι πολύ προοδευτικοί στο θέμα της Κύπρου και

διαφωνούν με τις θέσεις των στρατιωτικών στην Κύπρο. Σε διάφορα τουριστικά γραφεία έβλεπα αφίσες που έλεγαν ότι μπορείς να πιάς δωρεάν στη βόρεια Κύπρο, έδωσαν δωρεάν αεροπορικό εισιτήριο και διαμονή για ένα τριήμερο σε ξενοδοχεία, φτάνει να έπαιξες στο παιχνίδι 500 δολάρια.

«Υπήρχαν όμορφα που σε είδαν αρνητικά, επθετικά; Την επθετικότητα την έδειξα από τον ταξίδι, ο οποίος με ρώτησε από πού είμαι και όταν του απάντησα Ελληνίδα από την Κύπρο, δεν του άρεσε... προσπαθήσε να με εξηγήσεις στο κώματρο. Ένας καταπληκτικός μάπαρχος όταν του ζήτησα να μου δείξει ένα δρόμο, μίλησε άσπικε ότι είχε από την Κύπρο, κατέβησε τα μούτρα του και δεν ήθελε να μου πει. Ο κόσμος του δρόμου ήταν σε γενικές γραμμές καλοτίμος, ενώ οι άνθρωποι που συνεργάστηκα με δέχτηκαν με πολλή αγάπη. Όμως η Πόλη είναι γρήγορη και μου έκλεισε την καρδιά γι' αυτό σίγουρα θα ξαναγυρίσω σύντομα. ●